

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 19 Mart 2025
Sayı: 737

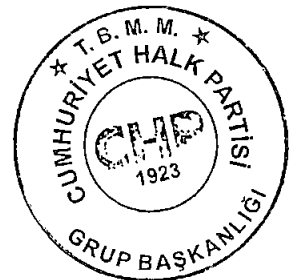
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

492 Sayılı Harçlar Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesiyle sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Süleyman BÜLBÜL
Aydın Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 24-3-2025	Esas No: 2/3022

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
20 Mart 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
20 Mart 2025
No: 1602045

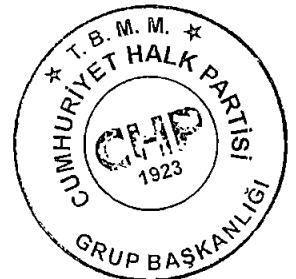
GENEL GEREKÇE

Çevrenin korunması, Anayasa'nın 56. maddesi gereğince devletin ve vatandaşların ortak sorumluluğundadır. Ancak, çevresel tahribata karşı açılan davalarda yüksek harç ve yargılama giderleri, bireylerin ve sivil toplum kuruluşlarının (STK) adalete erişimini zorlaştırmakta, çevreyi koruma mücadelesini sekteye uğratmaktadır. Bu nedenle, çevre davalarının harçtan muaf tutulması, çevresel adaleti sağlamak ve kamu yararını korumak için zorunlu bir düzenlemedir.

Çevrenin korunmasına yönelik açılan davalar, doğrudan bireysel menfaatleri değil, toplumsal ve ekolojik dengeyi ilgilendiren davalardır. Bir sanayi tesisinin hava kirliliği yaratması, bir madencilik projesinin su kaynaklarını kirletmesi veya ormanların yapılaşmaya açılması gibi durumlarda açılan davalar, sadece dava açan kişiyi değil, tüm toplumu ilgilendirmektedir. Bu tür davalarda yargı yoluna başvuran bireyler ve STK'lar, aslında kamu adına hareket etmekte, doğanın korunmasını ve hukukun üstünlüğünü sağlamak amacıyla mücadele vermektedir.

Ancak mevcut yasal düzenlemeler, çevre davalarında yüksek harç ve yargılama giderlerini zorunlu kılmakta, bu da çoğu zaman dava açılmasını fiilen engellemektedir. Örneğin, büyük ölçekli bir çevre projesine karşı iptal davası açmak isteyen bir vatandaş veya STK, binlerce liralık harç ve keşif masraflarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum, güçlü sermaye gruplarına karşı çevrenin korunmasını talep eden bireyleri caydırmakta, çevresel adaleti yalnızca mali gücü olanların erişebileceği bir ayrıcalık haline getirmektedir.

Anayasa'nın 36. maddesi, herkesin mahkemeye erişim hakkını güvence altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi de adil yargılanma hakkını koruma altına almıştır. Ancak, çevre davalarında yüksek yargılama giderleri, bu hakkın etkin şekilde kullanılmasını engellemekte, çevresel yıkımla mücadelede hukukun denetim gücünü zayıflatmaktadır. Çevre davalarının harçtan muaf tutulması, sadece bireysel hak arama özgürlüğünü değil, ekolojik dengeyi ve kamu yararını da güvence altına alacaktır. Bu nedenle, çevrenin korunmasına yönelik dava açan kişi ve kurumların yargılama giderlerinden muaf tutulmasını öngören bu kanun teklifi, çevresel adaletin sağlanması ve doğanın korunması adına hayati bir düzenlemedir. Bu çerçevede, çevrenin korunmasına yönelik açılan davaların ve tüm işlemlerin harçtan muaf tutulmasına yönelik işbu kanun teklifini sunma zorunluluğu hasıl olmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile çevrenin korunmasına ilişkin dava ve işlemlerin harçtan muaf tutulmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**492 SAYILI HARÇLAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 13 üncü maddesine (j) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki (k) fıkrası eklenmiştir.

"k) Çevrenin korunmasına ilişkin olarak açılan davalar ile buna ilişkin bütün işlemler."

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

